

Conferència del Dr. J. Riera i Puntí

“L'Estatut interessa més a la República que a Catalunya”

Conforme anunciàrem i amb la sala curulla de públic, el passat dissabte ocupà la tribuna de Foment el nostre distingit amic i col·laborador, el diputat a les Constituents doctor J. Riera i Puntí.

Presentà al conferenciant el nostre diputat senyor Loperena, qui s'excusa de fer l'elogi del senyor Riera, abastament conegut de tots nosaltres com antic lluitador catalanista, per haver ocupat altres vegades aquesta tribuna i per col·laborar assíduament en el nostre portanveu. Tots podem recordar, diu el senyor Loperena, que poc després de la darrera conferència de l'amic Riera, es proclamà la República; tant de bo que després de la d'avui Catalunya obtingui la seva llibertat.

El senyor Riera comença per trobar excessius els elogis que li ha tributat el senyor Loperena. Diu que si és antic lluitador catalanista, el senyor Loperena ben bé pot rivalitzar amb ell, puix que el coneix de tota la vida amb el mateix ideal i l'ha trobat en totes les campanyes nacionalistes. Es fa seu el desig del senyor Loperena referent a la llibertat de Catalunya.

Entra de ple en el tema de la conferència en el transcurs de la qual explicarà el per què l'Estatut interessa més a la República en general que a Catalunya en particular.

Parla de la proclamació de la República Catalana i diu que aleshores ja demostràrem el nostre esperit de convivència en pactar amb el govern d'Espanya i fent honor al pacte de San Sebastian.

S'exten en consideracions per demostrar que la Revolució no és pas solament canviar la corona per la gorra frígia. Revolució, vol dir rectificació de conducta i entronitzament de nous ideals; per tant, precisa que l'esperit revolucionari que feu possible el canvi de règim persisteixi latent en tots els homes de govern.

Fa història de les diverses nacionalitats ibèriques i es remonta a les lluites entre cristians i àrabs per demostrar l'ajut que Catalunya

prestà a Castella en aquella ocasió, i la part que en la llegendària epopeia hi prengué el poble, el qual en aquelles èpoques se sentia com penetrat amb la monarquia perquè aquesta respectava les prerrogatives populars.

Recorda que quan Ferran d'Antequera, rei que no era fill de Catalunya, sinó d'un poble veí, volgué trencar les lleis del poble, topà amb Fivaller. Diu després que si aquell rei, en casar-se amb Isabel de Castella, no hagués tingut successió, segurament Catalunya hauria tornat a separar-se.

Explica com l'unitarisme s'afer-

tes Portugal se separà i Catalunya perdé les seves llibertats amb el setge del 1714 que posà a Barcelona l'odiós Felip V, el primer Borbó.

L'esperit unitarista s'anà extenent i si Catalunya no fou assimilada pels castellans fou degut a la llengua; volien seduir-nos parlant-nos en castellà i nosaltres no els enteníem (grans aplaudiments). Vagi això—diu el senyor Riera—com a contesta al que fa poc digué l'Unamuno a l'Ateneu de Madrid.

Aquest sediment que deixà la monarquia en el poble de Castella és la causa de la incomprensió d'a-

rit liberal que li malmeteren els Austries per a que així siguin bons amics nostres i eficients partidaris de la llibertat dels pobles.

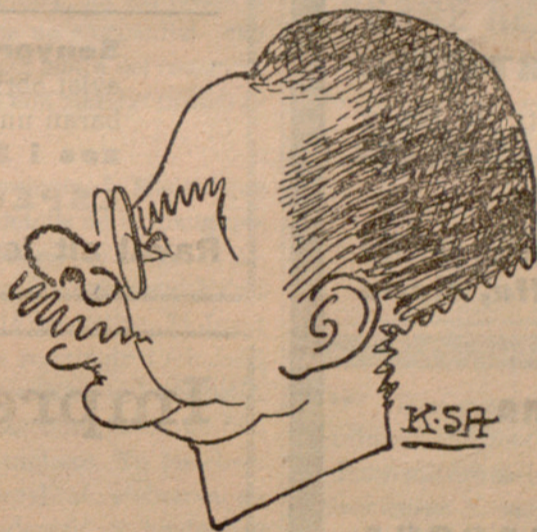
Parla de la primera República espanyola per tal de demostrar que l'unitarisme ha estat sempre vinculat a la monarquia. Cal recordar—diu—que dels quatre presidents, dos eren catalans federals (Figueres i Pi i Margall), altre (Salmerón) republicà conseqüent que s'incorporà al moviment de Solidaritat. Aquests tres eren esperits liberals i per això romangueren fidels als ideals republicans. Castelar, unitarista, acabà la seva vida actuant de puntal de la monarquia.

En la República actual tenim homes que tenen una visió exacta dels problemes de la llibertat dels pobles ibèrics i que breguen i treballen per a destruir tota la capa postissa amb que les monarquies soterraren l'ànima de les nacionalitats que no han despertat encara. Es per aquesta claredat de visió que Azaña va dir que si la República no resolva el problema català, encara que la República visqués cent anys no podria dir que havia triomfat.

Nosaltres hem fet l'Estatut de cara al món. Volem que el nostre Estatut sigui exemple i estímul per a tots els pobles oprimits i desitgem que l'Estatut sigui l'instrument mitjançant el qual Catalunya pugui plasmar el propi ideal nacional i serveixi per a despertar el mateix sentiment de llibertat en tots els pobles germans de les terres d'Ibèria. I a la vegada desitgem que sigui el lligam que ens uneixi espiritualment amb els pobles d'enllà dels mars, amb les terres americanes, les quals veuran, amb el triomf del nostre Estatut, que Espanya no és ja aquell Estat opressor, aquell Estat monàrquic que drenava la riquesa de les terres verges per a realitzar en terres de Bèlgica i d'Holanda somnis funestos d'imperialisme eixore.

Creu errònia la tasca dels extremistes, d'aquells que volen retrobar en un dia el que s'ha perdut en

(Segueix a la pàgina 5)

DOCTOR J. RIERA I PUNTÍ

mà amb la dinastia dels Austries, que cap afecte sentien pels pobles ibèrics, essent-ne una prova les lluites que sostingueren amb els comtes i ducs, els quals representaven les diverses varietats ibèriques. I altra mostra la tenim amb que l'or que els proporcionaven els aventurers que enviaven a Amèrica—el descobriment de la qual és una glòria per al poble castellà, sense que vulgui entrar a discutir si Colom era o no català—l'esmerçaven els Austries en la campanya dels Països Baixos.

Aquesta trajectòria de la monarquia austriaca durà de Felip I a Felip IV i és la que feu perdre l'espiritualitat del poble de Castella i el que abans era un poble liberal es tornà unitarista i així pogueren llençar-lo contra els altres pobles ibèrics, amb les quals llui-

quest per a les nostres ànsies de llibertat; aquesta causa que té unes arrels de quatre centúries no es capgira amb un simple canvi de règim. Els castellans no ens comprenen, no ens poden entendre perquè ells varen perdre la seva ànima nacional, sota el jou dels Austries i els Borbóns i no l'han retrobada encara.

El nostre Estatut representa l'inici de la política a seguir per tal de fer revivre l'esperit liberal del poble castellà, el qual així amb cordialitat anirà comprenent-nos com ja ara ens entenen els seus homes més selectes entre els quals destaca l'admirable i admirat Azaña.

L'Estatut no representa solament la nostra llibertat sinó la fórmula per la qual poden alliberar-se tots els pobles ibèrics als quals hem d'ajudar per a que recobrin l'espe-